

Насърчаване
на положителна
култура на
безопасност
на железопътния
транспорт

Насърчаване на положителна култура на безопасност на железопътния транспорт в Европейския съюз

1. Какво значи „Култура на безопасност“?

Културите като споделени модели на мислене и действие се развиват, когато хората си взаимодействат и трябва да постигнат нещо заедно.

Културата на безопасност се отнася до взаимодействието между изискванията на система за управление на безопасността (SMS), доколко хората намират смисъл в тях въз основа на своите нагласи, ценности и вярвания, и какво правят в действителност, което става видно от решенията и поведението.

Устойчивото ниво на безопасност изисква синхронизиране на структурните (SMS) и културните аспекти в рамките на една организация.

Положителната култура на безопасност се характеризира с колективен ангажимент от страна на ръководителите и отделните лица винаги да действат безопасно, особено когато са изправени пред конкурентни цели.

Интегрирана в дизайна на оперативните дейности, безопасността улеснява бизнеса.

За да се разбере културата на безопасност в дадена организация, специалисти и изследователи са разработили модели, които обикновено включват набор от атрибути на положителната култура на безопасност. Фигура 1 представя пример на подобен модел.

Фигура 1: Модел на култура на безопасност
Въз основа на скорошната работа на Института по индустриална култура на безопасност www.icsi-eu.org

2. Култура на безопасност на железопътния транспорт в Европа

Моделите за култура на безопасност на железопътния транспорт трябва да вземат предвид въздействието на режимите на организацията върху околната среда и регулирането на риска. Като примери за важни характеристики те определят управлението на изпълнителя и връзките с органите по безопасността.

Фигура 2 илюстрира тази верига на влияние в европейските железници: решенията и поведението на всяко ниво на системата могат да повлияят на културата на безопасност на организацията, независимо дали тя се отнася до железопътното предприятие, управител на инфраструктура, организация, отговорна за поддръжката, производител, изпълнител ...

3. Какви са ползите от положителната култура на безопасност?

Въз основа на RSSB (2015) www.sparkrail.org

- Намаляване на операционния риск чрез по-всеобхватна оценка на риска и по-добро разбиране на условията на работа и риска от всички нива в организацията
- Намаляване на трудовите злополуки чрез премахване на опасностите, идентифицирани чрез увеличаване на отчитането на предотвратени инциденти
- Намаляване на опасните действия и условия чрез подобряване на ангажираността на работната сила и развитието на ръководните умения
- Намаляване на разходите, свързани с трудови злополуки, опасните действия и условия
- Повишаването на ефективността чрез постигане на по-добро разбиране на условията на работното място
- По-добри и по-ефективни системи за управление на безопасността и по-подходящи правила за това, което трябва да се направи
- По-добра корпоративна репутация

Член 29 от Директива относно безопасността на железопътния транспорт гласи, че Агенцията прави оценка на изграждането на култура на безопасност до 16 юни 2024 г. Член 9, алинея 2 задължава управителите на инфраструктура и железопътните предприятия да развият култура на взаимно доверие, увереност и обучение чрез системата за управление на безопасността. Тези идеи са представени в общия метод за безопасност относно изискванията на системите за управление на безопасността и свързаните с тях насоки за оценка на единни сертификати или разрешения за безопасност.

Фигура 2: Нива, които допринасят за култура на безопасност

4. Откъде да започне подобряването на културата на безопасност на железопътния транспорт?

Всяка организация, която иска да подобри културата на безопасност, трябва да прилага стратегия, подкрепена от висшето ръководство.

При разработването на подобна стратегия оценката на културата на безопасност дава добра основа за идентифициране на силните и слабите страни на тази култура.

Дори без оценка, има много начини да се подобрят една или повече от характеристиките на положителната култура на безопасност. Някои предложения:

- Разбиране и зачитане на това, което вече работи добре
- Стимулиране на безопасното поведение чрез видими възнаграждения

- Разработване на проста система за споделяне на опасения за безопасността
- Използване на обществени поръчки и договорни условия, за да се затвърди безопасността при работа с изпълнители и доставчици
- Определяне и заявяване на очакванията от страна на ръководителите, отговорни за безопасността

Независимо от вашата роля, вие може да допринесете за подобряването на културата на безопасност. Заедно трябва да намерите правилния и успешен подход за вашата организация.

**Агенция за железопътен транспорт
на Европейския съюз**

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Тел. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

**За повече информация относно културата
на безопасност разгледайте следните уебсайтове:**

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Да направим така, че железопътната система
да работи по-добре за обществото.

Служба за публикации

Нито Агенцията, нито лицата, действащи от нейно име, носят отговорност за начините, по които може да бъде използвана информацията в настоящата публикация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г.

© Агенция за железопътен транспорт на европейския съюз, 2018 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът. За всяка употреба или възпроизвеждане на отделни снимки трябва да се поиска разрешение директно от носителите на авторските права.

Папер: TR-06-17-234-BG-C • ISBN 978-92-9205-337-6 • doi:10.2821/92350

PDF: TR-06-17-234-BG-N • ISBN 978-92-9205-377-2 • doi:10.2821/616004